

- Bibliothecarissen en het semantische web
- In archieftijdschriften gelezen

Bibliothecarissen en het semantische web

Tegenwoordig is web 2.0 in de bibliotheekwereld een ingeburgerd begrip. Er dient zich echter al een volgende fase aan in de ontwikkeling van het www: het semantische web of web 3.0.

Over deze volgende versie van het web gaat *Finding the concept, not just the word: a librarian's guide to ontologies and semantics*. Brandy King en Kathy Reinold doen hierbij nauwelijks of geen uitspraken over de

toekomst van de bibliotheek. Veeleer dan beschouwingen geven ze de bibliothecaris een concrete technische uitleg. Ontologieën bevinden zich immers op de kruising van taalkunde en technologie. Voor wie al bekend is met classificaties en thesauri, zal dit echter vertrouwd overkomen. Kort gezegd gaat het bij een ontologie over een verzameling van concepten en de relaties daartussen, bedoeld om de computer binnen een bepaald kennisgebied de betekenis achter natuurlijke taal te laten begrijpen.

Eerst leggen de auteurs het verschil uit tussen een booleaanse en een semantische zoekvraag. Daarbij komen begrippen ter sprake als natural language processing, parsers, precisie en vangst. Vervolgens leer je aan de hand van een duidelijk voorbeeld hoe een ontologie in negen stappen kan worden opgebouwd. Dan volgt het verslag van vier boeiende casestudies. *MINDSWAP's Profiles in Terror* spreekt daarbij het meest tot de verbeelding: doordat ontologieën verbanden tussen informatie zichtbaar maken, kunnen ze helpen in de strijd tegen het terrorisme.

Verderop in het boek komen enkele meer geavanceerde onderwerpen aan bod. Zo krijg je een overzicht en onderlinge vergelijking van de talen waarin ontologieën kunnen

worden uitgedrukt: XML, RDF, OWL en SKOS. Ook wordt aandacht besteed aan software om ontologieën te creëren, te visualiseren en te beheren.

Tot slot hebben King en Reinold het over de rol van de bibliothecaris met betrekking tot het semantische web. In de toekomst zal hij niet langer de intermediair zijn die de vraag van de gebruiker vertaalt naar de zoekmachine, maar moet hij de zoekmachines mee helpen betekenis geven, zodat gebruikers zelf hun vragen kunnen stellen in hun eigen, natuurlijke taal. Een bibliothecaris is volgens de auteurs immers van oudsher perfect geplaatst om termen te categoriseren en relaties te definiëren.

Hiermee wordt afgeweken van het web 2.0 gedachtegoed: ontologieën zijn niet het domein van de gebruikers of het 'volk', maar worden gebouwd door experts die bepalen wat de belangrijkste concepten en relaties binnen een bepaald interessegebied zijn.

Is ontologieën creëren werkelijk de toekomstige taak van de bibliothecaris? Gezien de tijd, mankracht en geld die de verwezenlijking van het semantische web vraagt, lijkt deze visie me wat kort door de bocht. Maar, ook al ontbreekt enige nuancering ten aanzien van andere methodes van informatieontsluiting, dit is zonder meer een zeer verhelderend boek over het wat en hoe van ontologieën.

Finding the concept, not just the word: a librarian's guide to ontologies and semantics / Brandy E. King & Kathy Reinold. – Oxford: Chandos Publishing, 2008 – ISBN 978-1-84334-318-9.

Eva Simon, docent Bibliotheekschool Gent
eva.t.simon@gmail.com